

Forfatter: Strøm, Emma

Titel: BREV TIL: Holte, Anna FRA: Strøm, Emma (185u-02-09)

Citation: Strøm, Emma: "BREV TIL: Holte, Anna FRA: Strøm, Emma (185u-02-09)", i *Breve fra og til en Skuespillerinde*, v. Thaning & Appels Forlag, s. 90. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002150180-000-shoot-L0021501800000007.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Breve fra og til en Skuespillerinde

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Emma til Anna.

Veile den 9de Februar 185.*

Dit sidste Brev endte saauhyggeligt, at jeg allerede idag griber Pennen for at gjøre Dig et Samvittighedsspørgsmaal. Jeg er nu engang udvalgt af Dig til Skriftefader, og Du veed, at Du trygt kan betro mig Alt.

Erindrer Du Margarethes Spørgsmaal til Faust:

„Nun sag' wie hast du's mit der Religion?
Du bist ein herzlich guter Mann,
Allein ich glaub', Du hältst nicht viel davon.“

Det samme Spørgsmaal kan jeg rette til Dig. Siig mig Anna, har Du nogen Tro? Thi naar man læser dit Brev, hvori Du rask vil overskjære din egen Livstraad af saaret Forfængelighed, da skulde man virkelig tvivle derom. Dit Liv er ikke din Eiendom, det er en Gave af Gud, som Du paaDommens Dag skal gjøre Regnskab for, hvorledes Du har benyttet, men bortkaste det, tilintetgjøre det, har Du ingen Ret til.

s. 91Troer Du, at Livets Maal er at faae Lidenskaberne tilfredsstillede? — Nei, at kunne bekjæmpe disse, at kunne lægge dem bundne for sine Fødder og lade det Sande, det Gode seire, det er Maalet, som vi Alle burde stræbe efter. Ak Anna, Du er endnu saa ung, saa uerfaren, som en ung Titan farer Du frem, og vil, at Alt skal bøie sig for Dig eller briste. Livet vil lære Dig, at Du maa bøie Dig, hvis Du ikke vil briste.

Og lader os nu sætte den Mulighed, at Du gjør fiasco, som Du siger, er derfor dit Liv forspildt? — Tvertimod, jeg troer netop, at et saadant Nederlag vilde være et større Gode for Dig end den største Triumph, thi derved vilde dine Tanker faae en anden Retning, din Jagen efter verdslig Berømmelse vilde forsvinde, og Livets egentlige Tendents lidt efter lidt gaee op for Dig.

Du er et forkjælet Barn, din Tante har altformeget ladet Dig have sin egen Villie, det er Feilen ved din Opdragelse, som Du senere i Livet ofte vil komme til at lide under. Jeg erindrer, at da jeg førstegang saae Dig, forbausedes jeg over den Frihed, hvormed Du bevægede Dig imellem dine Omgivelser, dine Ord vare en Lov, dine Ønsker adlydte Befalinger, og Alt, hvad Du sagde, fandtes klogt og vittigt. Jeg kan ikke nægte, at jeg ogsaa føtte mig fængslet af dit livlige, indtagende Væsen, og uden at ville det, blev jeg inddraget i din Trvllekreds.

s. 92Din gamle Onkel i Jylland forgudede Dig, i hans Øine besad Du alle Dyder, alle Talenter, især beundrede han din Veltalenhed: „Der er gaaet en Advokat, en Høiesteretsadvokat tabt i Anna“, sagde han engang til mig, „hun har et udmærket Hoved, det Hoved har kun een Feil, at det sidder paa en Qvinde. Hvorfor er hun ikke bleven en Mand!“ — Din Tante Elisabeth havde Du ogsaa ganske vundet, hun saae Dig i Tankerne gift med en Millionær, der kunde tilfredsstille alle dine Luner og Indfald. Hvor jeg kom deromkring i Egnen, hørte jeg Dig beundrende omtale, men, jeg vil aabent tilstaae det, især af Herrerne. Damerne vare ikke saa tilbøielige til at hylde Dig, de bebreidede Dig Coquetteri, samt at dit Væsen var saa aparte, Du lignede ikke andre unge Piger. Hvad Coquetteri angaaer, saa har jeg lagt Mærke til, at naar en ung Pige er smuk, saa bliver hun af sit eget Kjøn altid beskyldt for denne Feil. Jeg vil ikke anklage vort Kjøn for den hæsligste af alle hæslige Feil, Misundelse, men jeg vil snarere antage, at de bruge Benævnelsen Coquette forkeert. De forvexle det Behag, som man uvilkaarligt føler ved at see noget Ungt og Smukt, med at det Unge og Smukke selv stræber efter at ville behage. Men det er urigtigt, thi det Unge og Smukke maa altid behage. Hvad det Aparte i dit Væsen angik, da var denne Beskyldning ingen Feil i mine Øine, thi efter min Mening gjør det altid et vist forfriskende, velgjørende Indtryk, i Livet at møde s. 93noget Originalt, da de Fleste ere Copier. Ja, jeg foretrækker en mindre god Original for en mesterlig Copie.

Derfor var jeg meget spændt paa at see Dig, og den første Gang vi traf sammen, mindes Du vel, var paa et Skovbal i Nærheden af Horsens. Arthur og jeg havde allerede været paa Ballet i nogen Tid, jeg speidede forgjæves efter Proprietær Holte og Frue samt den kjøbenhavnske Niece. Da hørte jeg i min Nærhed en livlig Talen ledsaget af en overgiven Latter. Jeg vendte mig om, og saae en ung Pige med blonde Lokker, der dannede en malerisk Ramme omkring et fiint, regelmæssigt Ansigt, som jeg dog ikke ved første Øiekast fandt smukt, men ved nærmere at betragte det, var der noget saa uendeligt Tiltalende i disse dybe, mørkeblaae Øine med de mørke Øienhaar, en Sjeldenhed hvor Haaret er blondt, og omkring den fiintformede Mund laa der et paa engang udfordrende og dog indtagende Smil, saa jeg maatte tilstaae og anerkjende, at hun fortjente Prædicatet smuk. Her har Du mit første Indtryk af Anna Holte.

Vi talte meget sammen den Aften, senere mødtes vi oftere, og Du besøgte mig flere Gange i mit Hjem i Veile. Et Venskab blev sluttet mellem den femtenaarige Anna og den fireogtyveaarige Emma, et Venskab, som endnu er lige varmt og trofast, et Venskab, som aldrig vil ophøre, idetmindste ikke fra min Side, det føler jeg, det er jeg overbeviist om.

s. 94Da Du bad om mit Venskab, sagde Du: „Emma, jeg trænger til en Ven, til en Skriftefader om Du vil, jeg trænger til et Hjerte, hvori jeg kan nedlægge alle mine Tanker og Bekymringer, alle mine Glæder, og alle

mine Fremtidsdrømme. I min Omgivelse er der Ingen, som jeg kan betro mig til paa den Maade, som jeg kan betro mig til Dig. Thi, hvis jeg vilde meddele Tante Clara alle de ofte vilde, lidenskabelige Tanker, som bestorme min Sjæl, saa vilde hun ængsteligt hidkalde en Læge, og spørge Denne, om der ikke var en Uorden i mit Hjernesystem. Onkel Frits vilde svare mig: „Anna, alle dine Sorger have kun een Grund, det er en Feil af Forsynet, at Du ikke er bleven en Mand.“ Tante Elisabeth vilde trøste mig og sige: „Taalmodighed, min Pige, Qvindens Bestemmelse er at gifte sig, og din Bestemmelse er at gjøre et glimrende Parti, kun Taalmodighed, naar Du først er gift, falde saadanne Tanker Dig aldrig ind.“ — „Nei Emma“, saaledes endte Du, „jeg trænger til en Sjæl, der symphatiserer med min, der kan følge mig paa min Phantasis vildeste Flugt, der ikke vil smile selv af mine absurdeste Ideer, som ikke vil spotte over mine Josephske Drømme, og denne Sjæl har jeg fundet i Dig, vil Du være min Ven?“ —

Jeg lovede Dig mit Venskab, thi jeg elskede Dig som en Søster, jeg følte, at Du i Begavelse stod over de fleste Qvinder, at Du var hævet over vort Kjønns mange Smaaligheder, og jeg følte, at naar din Begavelse s. 95 blev ledet i en ædel og rigtig Retning, da kunde Du blive til noget mere end Almindeligt i Samfundet. I det Brev, jeg skrev til Dig, hvori jeg anklagede Dig for Forfængelighed og bebreidede Dig, at den, kun den, drev Dig til Theatret, i det Brev skrev jeg ikke Alt, hvad jeg tænkte om Dig. Jeg skrev vel, at Forfængelighed var Hoveddrivefjedren i Værket, og det gjorde jeg med Forsæt, jeg skildrede denne din Feil saa grelt som muligt, i Haab om maaskee at afskrække Dig fra denne Bane, men jeg sagde Dig ikke, at en anden og ligesaa mægtig Drift levede i Dig, og det er den Trang, som føles af enhver begavet Aand, Mand eller Qvinde, til at udvikle det Pund, Forsynet har skjænket den, til ligesom Blomsten at aabne sit Bæger og lade Duften strømme ud. Jeg sagde Dig ikke disse Ord dengang, thi jeg var bange for, at denne Hyldest fra min Side, kun vilde gyde endnu mere Olie i Ilden. Men nu Anna, nu, da Du staaer saa nær ved et Vendepunkt i dit Liv, nu tilraaber jeg Dig disse Ord som en Trøst. Lad selv din Drøm om at blive en Præstinde i Thalias Tempel blive tilintetgjort, derfor er Du, derfor er din Aand ikke tilintetgjort, Du har kun forfeilet Maalet. Men kast Blikket om i Verden, see, hvor uendelig mange Veie der gives, og Du vil da som en ufortrøden Vandringsmand begynde paa en anden Vei, og den vil maaskee netop være den Rette, der fører Dig til Livets bedste Maal. Det Nederlag, Du har lidt, vil da ikke knuse Dig, men det vil skjærpe s. 96 dit Blik og vise Dig Farer paa din Vei, som Du i Fremtiden vil vide at undgaae.

Derfor Anna, min egen, kjære, romantiske Anna, lad Langebros muddrede Vande i Ro, speil Dig ikke engang i Disse, men speil Dig i dit bedre Jeg, og troe fast og urokkeligt paa et høiere Væsen, dervaager over Dig og dine Handlinger, troe paa et evigt Liv og betragt dette Liv som en Skole, hvori vi skulle lære at forberede os til Udødeligheden. Blot Tanken om Udødeligheden, om et evigt Liv, gjør, at alle jordiske Sorger forekomme En som Atomer, og Sjælen iler med Længsel sin Befrielse imøde.

Din Emma.